

regeneratív gazdálkodásban

„Vízharmonia a diszharmonia
helyett”

Agroinform webinar

Máté András

2025.08.06.

Mi is a regeneratív gazdálkodás?

Olyan mezőgazdasági szemlélet és gyakorlati módszertan, amelynek célja:

- **Ökoszisztémák** (Élő- és környezeti tényezők együttese, beleértve a termőföldet is),
- **vidéki közösségek,**
egészségének helyreállítása, megőrzése és javítása.

Szemben a hagyományos, sokszor kimerítő és degradáló mezőgazdasági gyakorlatokkal, a regeneratív gazdálkodás

1101 van jelentősége a
mezőgazdálkodásban a
regeneratív
gazdálkodásnak?

A mezőgazdálkodás teljes egészét tekintve
van jelentősége!

A vízmegtartás a regeneratív gazdálkodásban

A **regeneratív gazdálkodásban** a **vízmegtartás** kulcsfontosságú eleme a **talajegészség** és a **rendszerszintű ökológiai egyensúly** megőrzésének. A vízmegtartás nemcsak azt jelenti, hogy a területen több víz marad vissza, hanem azt is, hogy a **víz körforgása helyreáll**, a **csapadék hatékonyabban hasznosul**, és **kevesebb a felszíni lefolyás vagy párolgási veszteség**.

Ugyanakkor a **felszíni vízkészlet topográfiai megjelenéséhez igazítom a természetbeni művelési ágakat**.

A víz megőrzése a regeneratív gazdálkodásban

- Talaj vízmegtartó képességének javítása:** A jól strukturált, szervesanyagban gazdag talaj képes több vizet megkötni és lassabban kiszáradni.
Hogyan lehet szervesanyagban dúsítani a talajt? Folyamatos növény borítottságot biztosítunk.
- Felszíni és talajvíz szintjének stabilizálása:** A regeneratív rendszerek segítik a talaj mélyebb rétegeibe való beszivárgást, ezzel csökkentve az eróziót és a vízfolyást. A felszíni vizek elvezetése helyett, azok megatartására törekszik.
- Mikroklíma javítása:** A növénytakaró és talajtakarással a párolgás csökkenthető, így a talajnedvesség hosszabb ideig megmarad.
- A csapadék jobb hasznosítása:** Nem az a cél, hogy „megfogjuk” a vizet, hanem hogy a természetes vízkörforgás elemeit visszahozzuk a gazdaságba.

Vízmelegtartás segítő gyakorlatok

- **Minimális talajbolygatás** (pl. talajforgatás mellőzése)
- **Folyamatos talajtakarás** (mulcs, takarónövények)
- **Szervesanyag visszaforgatás** (komposzt, istállótrágya)
- **Legeltetési rendszerek** (pl. rotációs legeltetés, ami serkenti a gyökérképződést)
- **Agroerdészeti rendszerek** (fák és bokrok integrálása)
- **Kontúrszántás vagy vízvisszatartó tájformálás** (pl. swale-ek, vápák)

Miért fontos?

A vízmegtartás a regeneratív gazdálkodásban nem csupán aszályok átvészelését segíti, hanem **növeli a terméshozam stabilitását,**
csökkenti a műtrágya és öntözővíz igényt,
javítja a biológiai sokféleséget,
segíti a szénmegkötést,
és hozzájárul a klímaadaptációhoz.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson

Megoldásra váró problémák:

- Csökkenő hozamok a szántón és réten egyaránt
- Alacsony jövedelmezőség,
- Kilátástalan jövő, elköltöző fiatalság
- Leszáradás miatt pusztuló nedvesrétek,
- Fragmentált természeti környezet hatásai
- stb.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

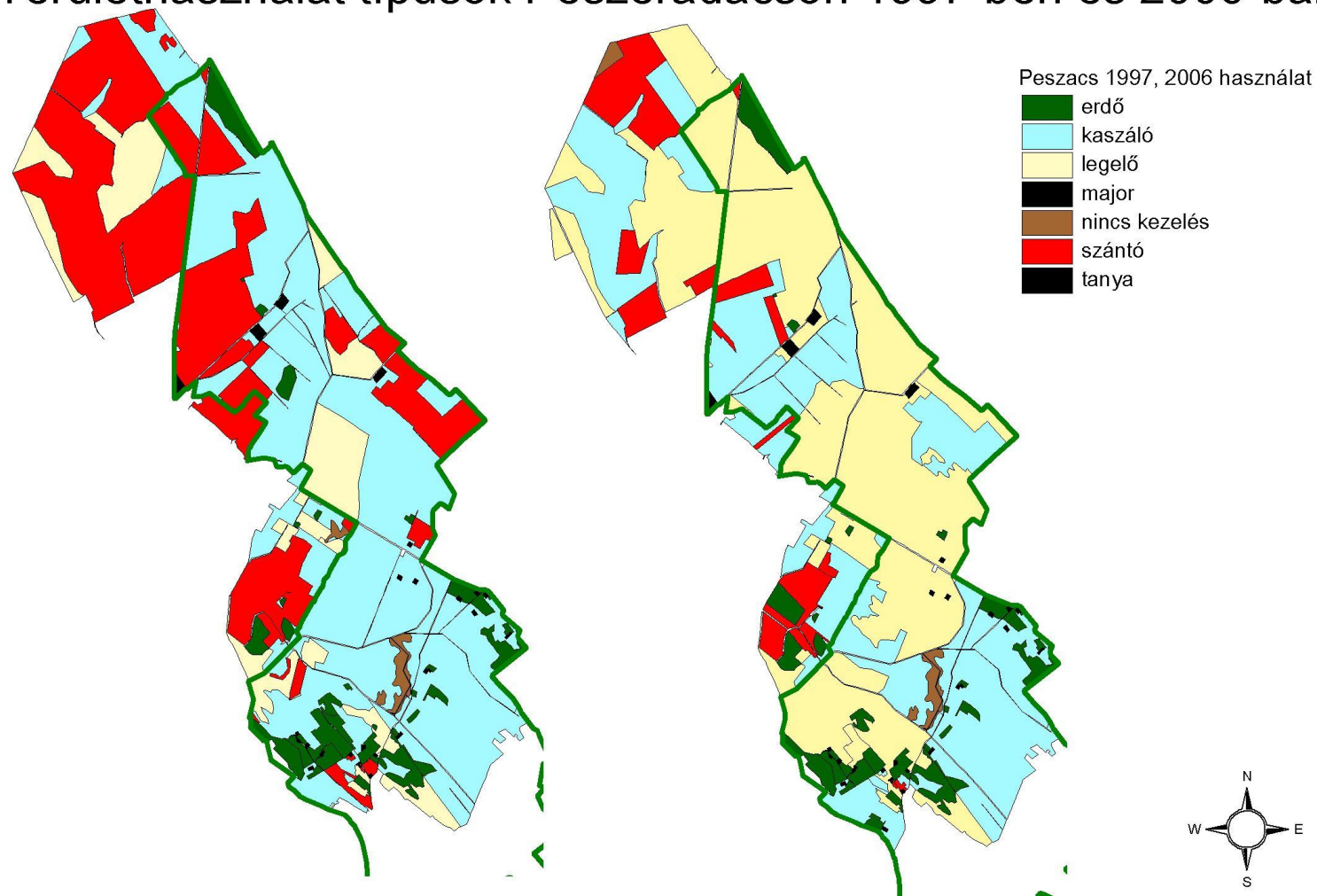
Feladatok:

- Rossz termőképességű, vizesedésre hajlamos szántók gyepesítés
- Belvíz elvezetésre készített csatornák vízszállító kapacitásának megszüntetése
- A természeti környezettel összhangban álló tájhasználat kialakítása
- Kedvezményes haszonbérleti rendszer alkalmazása, a legelő állattartás alapozott állattartás előnyben részesítése mellett.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Területhasználat típusok Peszéradacson 1997-ben és 2006-ban

Gyepesítés:

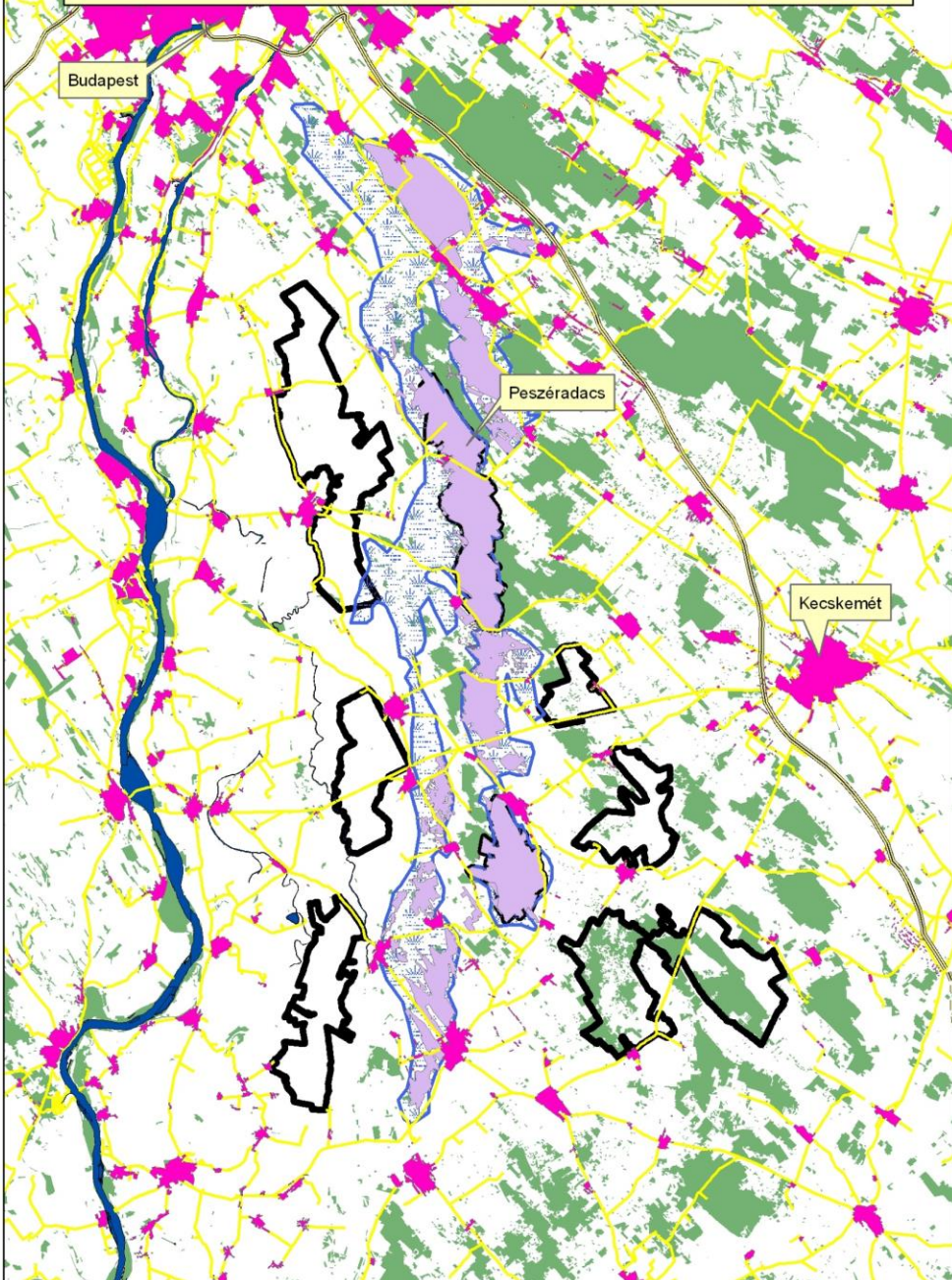
1550 ha

szántó – gyep

Faültetvény-
gyep

konverziók

A Peszéradacsi törzsterület elhelyezkedése

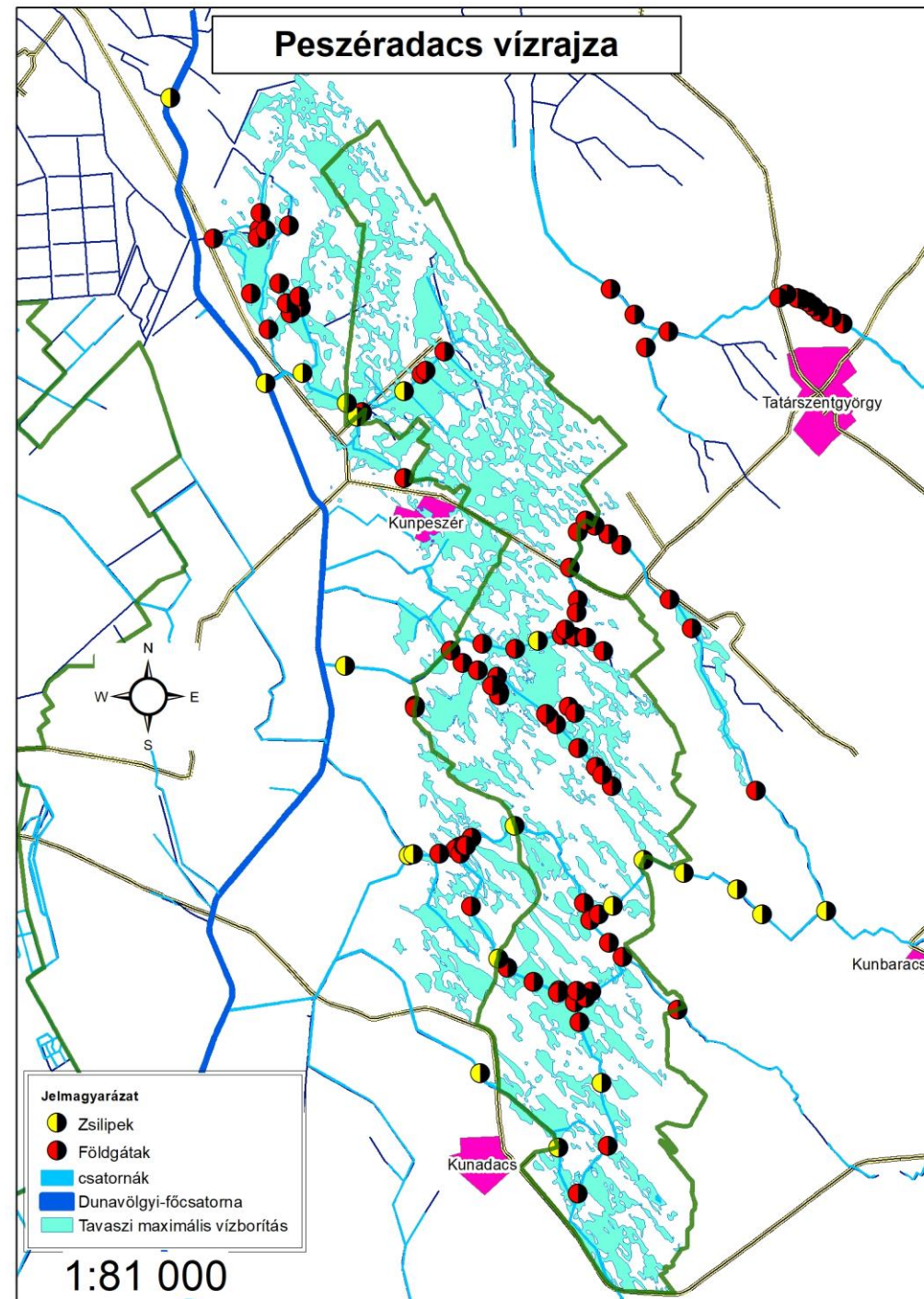
ati példa

Komplex
tájhasználatvál
tás
Peszéradacson
1997-2006.

**22 km csatorna
és árok
megszűntetése,**

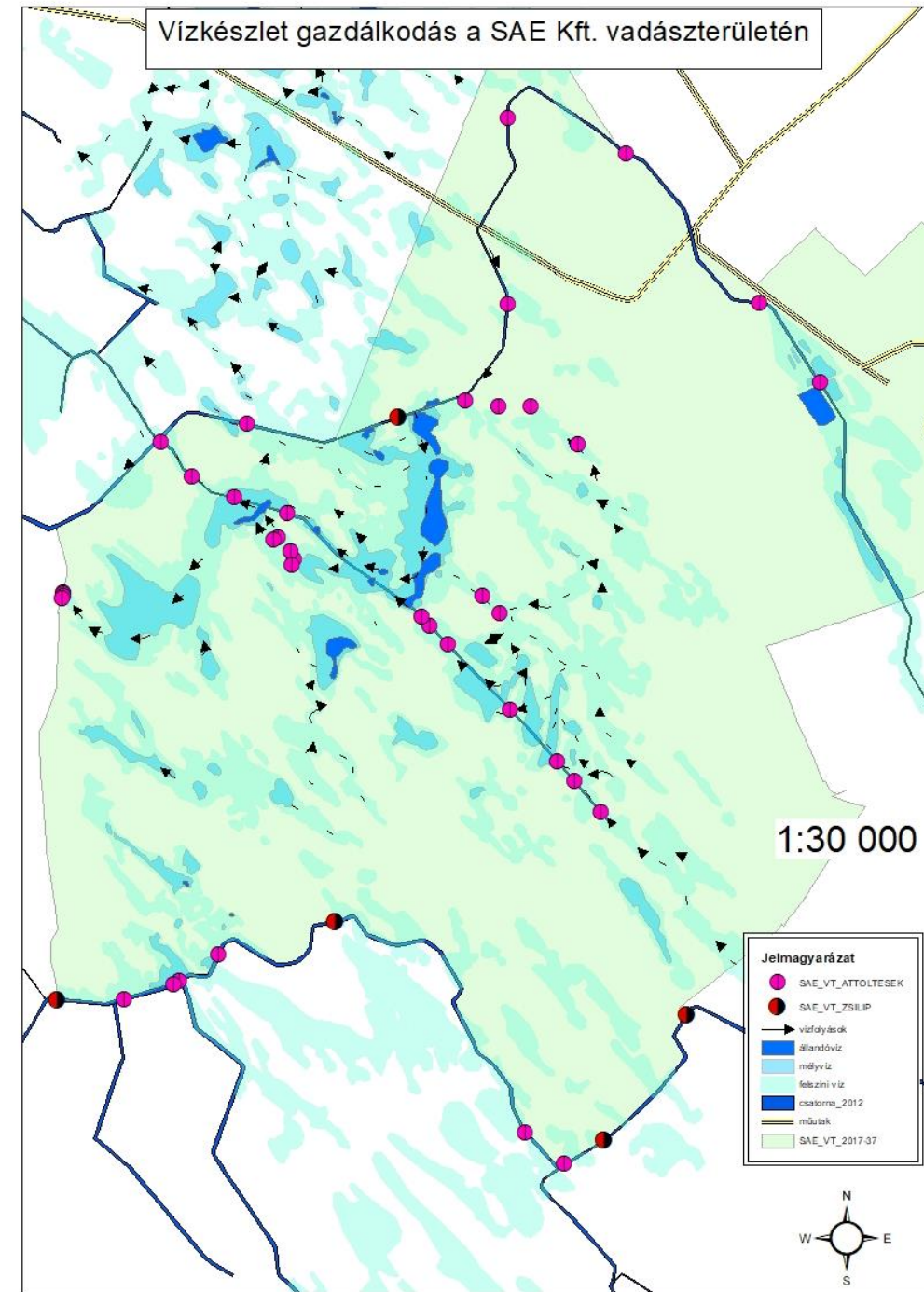
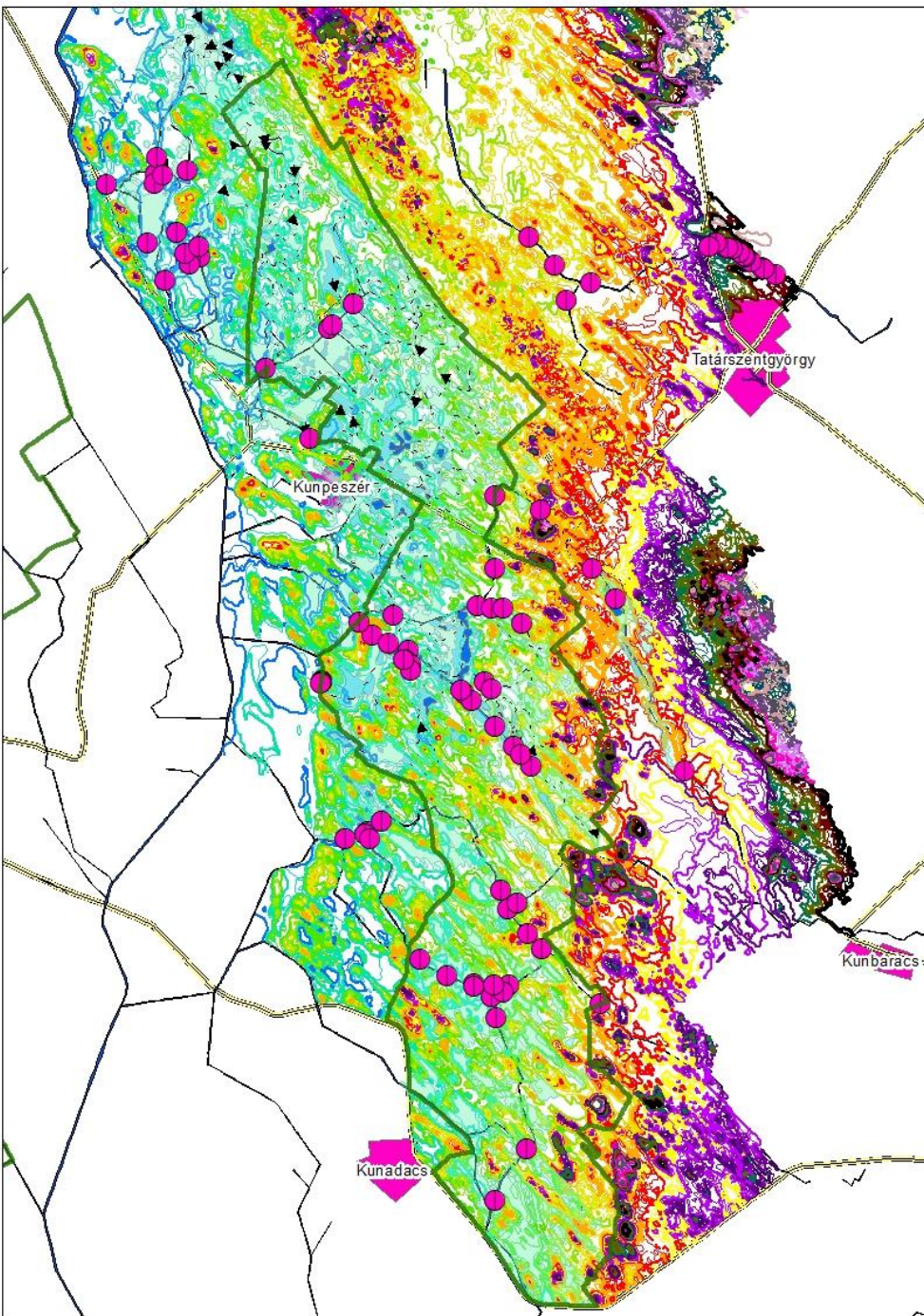
**98 km csatorna
vízszállító
kapacitásának
méréséklése**

Peszéradacs vízrajza

ati példa

Komplex
tájhasználatvál
tás
Peszéradacson
1997-2006.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Mezőgazdasági

eredmények,

állattartás:

2006:

2025:

500 szarvasmarha
anyat.

• 2100 szarvasmarha
anyat.

• 2300 szarvasmarha
anyat.

7000 merino birka
5-10 ló

• 1300 merino birka
• 60 ló

• 400 merino birka
• 120 ló

**Legeltetett
terület:**

**Kizárólag legeltetett
terület:**

**Kizárólag legeltetett
terület:**

1200 ha

3900 ha

4900 ha

Összes állattartó:

Összes állattartó:

Összes állattartó:

26+16

42+24

37+25

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Mezőgazdasági eredmények, állattartás; ~~Diverzifikáló~~ legeltetési modell megalkotása és alkalmazása

Célok:

- Természetes élőhelyek mozaikos struktúrájának fenntartása,
- Különböző táplálkozási stratégiájú állatfajok kombinált alkalmazása,
- Heterogén taposási és legelési mintázatok kialakítása.

Módszerek:

- Féreghajtók alkalmazása kizárólag a kihajtás előtt legfeljebb 4 héttel, illetve a legeltetési ideje alatt nem alkalmazzák.
- A kihajtás előtt pár héttel legeltetési terv elkészítése és alkalmazása.
- A legelőegységek sorrendje éven belül és évek között egyaránt módosul, egyúttal a legeltetés menete és ideje a vegetációs periódus időjárása okozta állapotváltozásokhoz adaptált.
- A legeltetés mértéke (fűmagasság) több éves ütemezésben is tervezett.
- A legeltetés a természeti adottságok és értékek állapotjavulását támogatja.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Mezőgazdasági eredmények, szántóföldi növénytermesztés:

- Jelentős részben állati takarmány előállítás felé fordult.
- A szemes takarmány félék aránya csökkent a szálasok javára.
- Előtérbe kerültek az évelő – főként pillangósvirágú – kultúrák.
- Egy éves kultúra esetében őszi vetéssel csökkentik a klímaszélsőségeknek való kitettséget, egyúttal a talajtakarás is biztosított.

A helyeken lehettem a helyi mezőgazdasági és állattenyésztési szakemberekkel.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Mezőgazdasági eredmények, szántóföldi növénytermesztés:

- Ebben - Un. Hybrid system (Kombinált rendszer) talajművelés alakult ki, amely a Mid-Till és Minimum-Till között húzódik meg. Többéves ciklusú mélylazítás (strukturális problémák elkerülésére), évenkénti sekély művelés (kelés elősegítésére, gyomok ellen), de nincs vagy 5-6 évente van forgatásos szántás.
- A termésátlagok az Alföldre jellemző trendeket követik.

Gyakorlati példa

Komplex tájhasználatváltás Peszéradacson 1

Társadalmi hatások:

- Van generációváltás az állattenyésztéssel is foglalkozó gazdaságokban, ezért nem csökken az állattartók létszáma.
- Csökken a szántóföldi növénytermesztő gazdálkodók száma.

Lakosság létszám:

- Kunadacs követi az országos csökkenő trendet,

A természeti adottságokhoz alkalmazkodó gazdálkodás

fenntarthatónak bizonyul!

Köszönöm a
megtisztelő
figyelmet!